

Велимир
Лукић:

Мадригали и друге песме

Ма колико Велимир Лукић био признат књижевник, не можемо се похвалити да нас је одушевио својом последњом збирком песама. Али, по свему судећи, Велимиру и није основна преокупација да се наметне као песник, он смирено и интимно пева, нешто по вишеним песничким тоном, о водама и о биљу које се перманентно понавља у свом постојању и у свести песника. У овој поезији нема екцеса ни не очекиваних обрта, она тече мирно и тако рећи нечујно, она нас не позива на узлетање у непозната неба, већ асимилира оне већ познате слике и компоује их у једну нову представу. Усхичење није оно што ова поезија у нама подстиче, већ би се пре могло говорити о учачавању смишљености и углађености стиха у коме песник као да није учествовао целокупним својим бићем. Над стихом је песник, очигледно, много више радио него што му је он спонтано и искрено потекао из пера.

Велимир Лукић види свет у његовом лепом постојању, и тако, и сам улешан трајањем у њему, инкарнира се у стиху, довољно удовољен поретком ствари, да не тражи ништа више од онога што му је већ дато — моћ да запажа. Његови стихови се ипак ни по чему не разликују и не издвајају из оне поезије каква се, углавном, данас код нас пише.

П. В.

(Просвета — Београд, 1967.)

* * *

ИЗЕТ САРАЈЛИЋ: ИПАК ЕЛЕГИЈА

Има песника који све док неседе своје материјално стање истражују бит живљења и свет песме, а потом, када се лате фотеља у некој издавачкој кући и парног грејања у стану, почну да се уљуљкују и да се, чак, према песми понашају некако надмено — као да она мора да изиђе из њиховог пера кадгод га они спусте на хартију. За Изета Сарајлића, додуше, никада нисмо ни могли да утврдимо да је песник изузетних квалитета, мада би се из његових досадашњих књига могла направити једна збирка, која не би била за занемаривање. Управо ради те Изетове тежње да се његове име помиње као име књижевника који је био плодан, умањује његову вредност, јер нас доводи у сумњу да ли је оно неколико вредних стихова случајно потекло из песниковог пера. Не може се поверовати да добар песник може имати и не изграђен укус па да у једној песми, на сасвим модеран и оригиналан начин, пева о изгубљеној драгани, а затим у пет следећих пева о бициклисти, телефону, радијаторским цевима, »јагуару«, итд. Сарајлић је, неоспорно, пун досетки и духовитих обрта, у његовој песми има и извесне ироније, према свету и људима који срљају према материјалном богатству, али су му инспиративне моћи готово незнатне, тако да нас он суперфицијелним посматрањем и лепрешастим казивањем за моменат поколеба у мишљењу да је поезија уметност. Ова књига пре ће се свидети људима који после напорног дана проведеног у канцеларији или у погону, желе да се забаве, него онима који чулним и интелектуалним напорима теже

да достигну естетско и узвишено.

П. В.

(Просвета — Београд, 1967)

* * *

* * * МОСТОВИ. Већ шест година, при Радничком универзитету у Лукавцу дејствује Клуб младих писаца — дружина заљубљеника у поетску реч, која на разноврсне начине: бржиним праћењем догађаја у савременом домаћем стваралаштву, књижевним вечерима, сарадњом у неколиким листовима и часописима и сопственим издањима, — настоји да свој лепи градић приближи литерарним токовима широм земље. Они у томе некад успевају, некад не.

Ова пета свеска — по имену Клуба названа Мостови — представља зборник поетских наговештаја једанаесторо младих песника, са очигледном жељом да се даде оно најесенцијалније из стваралаштва свих лукавачких литерата... Шта смо, у ствари, тиме добили? Пре свега — магловиту импресију да за њих троје-четворо (Јелену Ловрић, Мирка Павловића, Цвјетина Михајловића и евентуално Драгана Вујаклију) има наде у свету песме. Мада још превише »брбљиви« и неконкретни, мада несигурних критерија и скромне поетске културе, мада нестрпљиви — јер већ сад настоје да одговоре на нека суштинска питања живота и смрти, — ових четворо поета умеју да се вину до правог песничког сензибилитета, да проговоре једноставном и искреном речју. Остали — а посебно Авдо Мујкић, Селих Шабановић и Хазим Сакић — већ мање у томе успевају и веома је тешко стећи било какав утисак о њиховим стварним могућностима: ти стихови прате се с натегом и недоумицом — посебно због обиља тема и диспаратних појмова, скрцатих у цигло неколико песама или стихова. Нешто мање лоши су Шахбаз Османовић, Стеван Павловић, Тошо Михајловић и Станко Батур, иначе састављач књиге.

Б. Мр.

Клуб младих писаца
Лукавац

* * *

РАСТКО ЗАКИЋ: »НА ЉУТУ РАДУ — ЉУТУ ТРАВУ«. — »Лепота афоризма Растка Закића је у непосредности, једноставности, у директности казивања које, ни својим тоном ни својом мишљу, не делује као виц. Закић је у ходу са својим временом и он »хвата« оне основне, често драстичне проблеме и исписује их као нико у нашој литератури (блиски су му само Б. Црнчевић и П. Ковачевић)... Закићев афоризам је изразито сатира друштвеног карактера. Он, с те стране, следи понајбоље наше сатиричаре којих смо, на жалост, мало имали...« — каже у предговору књизи др Тоде Чолак, доцент Филолошког факултета у Београду.

Ова оцена понајбоље приличи прозном првенцу једног даровитог писца, који већ на самом старту доказује да је рашчистио са суштинским проблемима сваког дела: стилем и језиком, логиком композиције теме и простором стваралачке мисли, која није ни шкрта нити преопширна, већ прецизна и кристално јасна... (У једном од наредних бројева, донећемо опширан приказ Закићеве књиге).

Б. Мр.

(»Октобар« — Краљево, 1967)